Zaaknummer: 10422-2022
Documentnummer: 10422-2022:399986

Raadsinformatiebrief

Onderwerp
Stand van zaken Jeugdbescherming

Datum
15 maart 2022

Toelichting
Geachte leden van de gemeenteraad,

Het afgelopen jaar hebben wij u met enige regelmaat geïnformeerd over de problemen die spelen binnen de organisatie van de jeugdbescherming in Brabant. In Zuidoost-Brabant hebben we vier gecertificeerde instellingen (GI's) gecontracteerd voor het uitvoeren van jeugdbeschermingsmaatregelen. Dit zijn: Jeugdbescherming Brabant (JBB), Jeugd Veilig Verder (JVV), de William Schrikker Groep (WSG) en het Leger des Heils (LdH).

De continuïteit van de zorg binnen de jeugdbescherming komt al langere tijd in het gedrang. Hieraan liggen verschillende ontwikkelingen ten grondslag. Zo is de best passende hulp voor jeugdigen niet altijd op tijd beschikbaar vanwege lange wachttijden. Hierdoor stropt de doorstroming bij de GI's. Daarnaast is er sprake van enorme krapte op de arbeidsmarkt en is er een groot verloop onder het huidige personeel. Tot slot zijn er ingrijpende problemen in de bedrijfsvoering en de financiële gezondheid van de grootste GI in Brabant: JBB.

In het vervolg van deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de voortgang die de afgelopen periode is geboekt.

Opnamestop 2021
In het voorjaar van 2021 stelden JBB en de WSG een opnamestop in. Dit was een eenzijdig besluit en een zeer uitzonderlijk middel. Inmiddels kunnen jeugdigen die voor het eerst met de jeugdbescherming te maken krijgen weer direct na de uitspraak van de rechter aan JBB en de WSG worden toegewezen. Omdat het personeelsbestand bij de GI's nog altijd erg kwetsbaar is, is er een werkproces ingericht voor de triage en verdeling van nieuwe casuïstiek onder de GI's en wordt toegezien op het leveren van kwalitatief goede zorg.

Arbeidsmarktproblematiek
De arbeidsmarktproblematiek is nog steeds groot. Dit betekent dat het voor de GI's moeilijk is om aan voldoende gekwalificeerd personeel te komen. Dit geldt echter niet alleen voor de GI's, maar voor de gehele (jeugd)zorg. In november is voor heel Noord-Brabant een projectleider arbeidsmarkt aangesteld. Deze projectleider heeft de opdracht om de problemen op de arbeidsmarkt in de Brabantse jeugdbescherming in de volle breedte te verbeteren. Het gaat dan onder andere om initiatieven ten aanzien van zij-instromers, leer-werktrajecten, traineeprogramma's, uitwisselingsprogramma's, positieve framing van het werken in de jeugdzorg en aantrekkelijk werkgeverschap.

Praktijktoets Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
De Inspectie Gezondheidszorg & Jeugd (G&J) publiceerde 5 juli 2021 een rapportage over het vervolgtoezicht 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd'. Deze rapportage schetste geen beeld per jeugdzorgregio, maar hoofdzakelijk een provinciaal beeld van Brabant als geheel. De conclusie was destijds dat de inspectie heel Brabant gedurende een half jaar onder verscherpt toezicht stelde.

Momenteel rapporteert de Inspectie G&J opnieuw haar bevindingen naar aanleiding van een praktijktoets die zij heeft gedaan met behulp van dossiers van de GI's. Daarna zal de Inspectie G&J met een oordeel komen over de vooruitgang die in Brabant is geboekt met betrekking tot het tijdig inzetten van passende hulp. We verwachten de rapportage van de Inspectie in de eerste helft van maart. Naast een algemeen deel, zal de rapportage dit keer ook per regio ingaan op eventuele verbeterpunten.

Regionaal boeken we vooruitgang in het belang van onze jeugdigen. Zo zijn we binnen de subregio 'Een 10 voor de Jeugd' in januari gestart met een Regionaal Matchingsteam (RMT) waar verwijzers, waaronder de GI's, hun cases kunnen bespreken met de 10 grote zorgaanbieders, voorgezeten door de gemeente. Aan deze tafel wordt snel geschakeld en gezocht naar de juist hulp. Mocht die niet voorhanden zijn wordt er altijd gekeken naar overbruggingshulp tot er ruimte is voor de meest de meest passende zorg, bijvoorbeeld een gezinshuis. Daarnaast proberen we de 'tandemsamenwerking' tussen de GI's en de lokale toegangen verder te optimaliseren en versterken.

Dankzij regionale inspanningen, zoals het RMT, lukt het steeds beter om tijdig passende hulp in te zetten, maar we zijn er nog niet. We verwachten dat de Inspectie G&J dit ook zal concluderen. We doen er daarom alles aan om nóg eerder en met nóg meer slagkracht de kinderen die aan een GI zijn toevertrouwd van de juiste hulp te voorzien. We zullen het inspectierapport na ontvangst met u delen.

Kwaliteitsverbeteringen
Gemeenten hebben met de vier GI's afgesproken om de uitwerking van de afspraken over de gewenste kwaliteit van de jeugdbescherming op te nemen in een brede verbeteragenda. In het voorbereidend proces zijn ook de Raad voor de Kinderbescherming en Veilig Thuis betrokken en momenteel maken we de verbreding naar onder andere de gemeentelijke toegangen. Deze verbeteragenda heeft als doel overeenstemming te krijgen over de wijze van uitvoering van de zorg en de wijze waarop de opdrachtgever-opdrachtnemer relatie wordt ingericht. Een deel van de afspraken uit deze verbeteragenda heeft gevolgen voor de werkwijze van de GI's. De kwaliteit die we nastreven met de verbeteragenda beschouwen we in het licht van de toekomstige werkwijze van de jeugdbeschermingsketen, het landelijke 'Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming'.

In Zuidoost-Brabant proberen we sinds een paar maanden meer dan ooit te voorkomen dat jeugdigen en hun ouders een beroep moeten doen op de jeugdbescherming. Dit doen we door opvoed- en opgroeiproblemen eerder en anders te beoordelen, door ze met het gezin te bespreken in het bijzijn van samenwerkingspartners die een andere expertise en een andere

ingang naar hulp inbrengen dan we in deze keten van oudsher gewend waren. Dit initiatief gaat goed samen met het landelijke Toekomstscenario om te komen tot een beter stelsel van jeugdbescherming. We blijven in Zuidoost-Brabant hier ook de komende maanden intensief op investeren.

Situatie JBB
Voor JBB was 2021 een turbulent jaar. De problemen werden zo groot, dat JBB van 21 juni tot 15 december 2021 een opnamestop had, waardoor in deze periode ongeveer 180 kinderen niet door JBB zijn begeleid. Om de veiligheid van deze kinderen toch te waarborgen, hebben gemeenten gezamenlijk een crisisorganisatie ingericht onder aansturing van een andere GI.

Ondanks het opheffen van de opnamestop in december 2021, zijn de problemen bij JBB nog allerminst ten einde. Nog steeds wordt niet aan de door het ministerie gestelde normen voldaan, is er weinig instroom van nieuw personeel, veel uitstroom van huidig personeel en een hoog ziekteverzuim. De werkdruk blijft daardoor onveranderd (te) hoog. Daarom heeft JBB een voorstel gedaan om met een eenmalige additionele bijdrage vanuit de gemeenten uit deze negatieve spiraal te komen. De bijdrage is bedoeld om JBB een éénmalige impuls te geven voor o.a. het verstevigen van haar arbeidsmarktaanpak en de ondersteuning van jeugdbeschermers, om zo de vitaliteit van de medewerkers te verhogen. De voorgestelde bijdrage wordt op dit moment op Brabants niveau verrekend per regio. Duidelijk moet nog worden wat de bijdrage van Laarbeek zal zijn. Dit wordt vervolgens in besluitvorming gebracht in de periode februari-april. In Zuidoost-Brabant vindt besluitvorming per individuele gemeente plaats. Voor de Peelgemeenten loopt de bestuurlijke lijn in eerste instantie via het Dagelijks bestuur van de GR Peelgemeenten.

Aan de financiële bijdrage voor JBB stellen we een aantal voorwaarden om zo de risico's te beperken. De belangrijkste daarvan is de aanstelling van een programmamanager bij JBB, die visie en inhoudelijke expertise toevoegt. Deze programmanager rapporteert direct aan de gemeente Tilburg als accounthoudende gemeente van JBB en aan de bestuurder van JBB. Om de risico's verder te beperken zal gewerkt gaan worden met 'early warning signalen' en monitoren gemeenten en de Jeugdautoriteit de rechtmatige en doelmatige inzet van de middelen.

Met de voorgestelde bijdrage aan JBB verwachten we daarnaast dat JBB zal investeren in het huidige personeel en nieuwe professionals kan aantrekken. We hebben er vertrouwen in dat JBB de slag naar de toekomst kan maken. We kunnen echter niet alles voorzien. Alternatieven zijn dat de werkzaamheden van JBB door een andere GI worden overgenomen, dat JBB fuseert met een andere GI of dat er een nieuwe GI wordt gestart. Deze alternatieven zijn niet eenvoudig te realiseren. Mochten de 'early warning signalen' daar aanleiding toe geven, dan worden deze alternatieven nader uitgewerkt.

Tot slot
Voor ons staat het welzijn van kinderen, jongeren en gezinnen voorop. De komende maanden werken we hard aan oplossingen op de korte termijn en aan structurele verbeteringen voor de lange termijn om kwetsbare kinderen en jongeren tijdig goede hulp te bieden. De

voorgestelde bijdrage aan JBB is bedoeld om ‘op de norm’ van de kwaliteit van dienstverlening te komen. JBB, en geen enkele andere GI, kan niet alleen de onvolkomenheden van het hele huidige stelsel oplossen. Want zoals u weet, staat de gehele jeugdbescherming in Nederland op de agenda van de landelijke overheid met de bedoeling om tot ingrijpende veranderingen te komen. Een programma wordt opgezet om de regio’s in Nederland daarbij te ondersteunen. Dat gaat nog even tijd kosten.

Wij hebben er vertrouwen in dat we op onze beurt echter nog dit jaar weer in de keten van jeugdbescherming kunnen samenwerken aan de goede dingen. Elders in deze brief las u over de vast te stellen Brabantse verbeteragenda. Met elementen daaruit en bestaande initiatieven in onze eigen regio, en voorbij de crisis van de opnamestop in 2021, gaan wij ons onverkort inzetten. Om samen met de gemeentelijke toegangen en andere partners die bijdragen aan de bescherming van kinderen en jeugd in onveilige thuissituaties het verschil te maken. Door dingen eenvoudig, eerder, minder bureaucratisch en meer in partnerschap met en voor de gezinnen te doen.

We zullen u actief op de hoogte stellen van de voortgang.

Bijlagen
-

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeentesecretaris	burgemeester
	
J.W.M. van de Ven	F.L.J. van der Meijden